

LBRIS

We know
books

DAMA CU CAMELII

ALEXANDRE
DUMAS-FIUL

Traducere din limba franceză și note
AURELIA ULICI

LITERA
București

La dame aux camélias
Alexandre Dumas-fiul

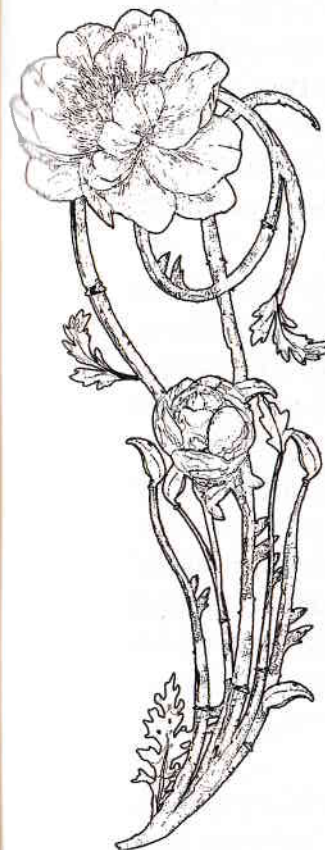
Editura Litera
tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19
e-mail: contact@litera.ro
www.litera.ro

Dama cu camelii
Alexandre Dumas-fiul

Copyright © 2025 Grup Media Litera
pentru ediția în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Mona Apa
Corector: Cătălina Călinescu
Copertă: Bell Studio
Tehnoredactare și prepress: Ofelia Coșman

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DUMAS-FIUL, ALEXANDRE
Dama cu camelii / Alexandre Dumas-fiul;
trad. din lb. franceză și note: Aurelia Ulici. –
București: Litera, 2025
ISBN 978-630-342-694-5
I. Ulici, Aurelia (trad.; note)
821.133.1

I

Credința mea este că nu poți da viață unor personaje decât dacă ai studiat îndelung omul, așa cum nici o limbă străină nu o poți vorbi decât cu condiția să o fi învățat temeinic înainte.

Cum încă nu sunt la vârsta la care să te poți juca cu imaginația, mă mulțumesc să povestesc.

Ca atare, îl poftesc pe cititor să creadă în adevărul acestei povești, ale cărei personaje, cu excepția eroinei, sunt încă în viață.

De altfel, pentru cele mai multe dintre întâmplările pe care le reproduc aici găsești în Paris martori, iar în cazul în care istorisirea mea n-ar fi suficient de credibilă, aceștia le-ar putea confirma. Datorită unei

situații cu totul aparte, sunt singurul care le putea așterne pe hârtie, căci am fost și singurul căruia i-au fost destăinuie, destăinuire fără de care ar fi fost cu neputință să închege o povestire interesantă și coerentă.

Ei bine, iată cum au ajuns la mine aceste amănunte.

În ziua de 12 martie 1847 am văzut pe rue Laffitte un afiș mare, galben, care anunța o licitație de mobilier și obiecte decorative de interior, cu totul ieșite din comun. O licitație în urma unui deces.

Afișul nu specifica numele persoanei decedate, dar licitația trebuia să aibă loc în rue d'Antin, la numărul 9, în ziua de 16, de la ora douăsprezece la ora cinci după-amiaza.

Între altele, afișul menționa că apartamentul și mobilierul puteau fi vizitate în zilele de 13 și 14.

Întotdeauna am fost amator de obiecte rare. Așadar, mi-am promis să nu ratez această ocazie, dacă nu ca să le cumpăr, măcar ca să le admir.

A doua zi m-am prezentat în rue d'Antin, la numărul 9.

Ora era matinală, dar cu toate astea, apartamentul era deja plin de domni și chiar doamne care, deși învăluite în catifele și șaluri de cașmir și așteptate la intrare de cupeuri elegante, priveau cu uluire și chiar cu admirație luxul care se oferea ostentativ privirilor.

Mai târziu le-am înțeles admirația și uluirea, căci, cercetând cu luare-aminte, mi-am dat seama imediat

că mă aflam în apartamentul unei dame întreținute. Or, dacă există un lucru pe care femeile din înalta societate își doresc să-l vadă – și locul era plin de astfel de doamne –, lucrul cu pricina este interiorul caselor acestor femei ale căror trăsuri le împroșcau în fiecare zi cu noroi pe ale lor, care aveau, la fel ca ele, lojă personală la Operă sau la Théâtre des Italiens și care își etalau la Paris impertinenta opulență a frumuseții, bijuteriilor și a vieții lor scandaloase.

Cea la care mă aflam murise: chiar și cele mai virtuose femei puteau pătrunde până în camera ei. Moartea purificase aerul alcovului splendid, și, oricum, la nevoie, puteau invoca scuza că veniseră la o licitație fără să știe în casa cui avea loc. Citiseră afișele și voiau să vadă ce promiteau și să aleagă dinainte; atât și nimic mai mult; ceea ce nu le împiedica să caute, printre toate aceste minunății, urmele vieții de curtezană, despre care, fără îndoială, auziseră tot felul de povești ciudate.

Din nefericire, misterele muriseră odată cu zeița și, cu toată strădania de care dădeau dovadă, doamnele nu reușiseră să vadă decât bunurile vândute după moarte, și nimic din ce se vindea în timpul vieții celei care locuise aici.

În rest, aveai de unde alege. Mobilierul era superb. Mobilă din lemn de trandafir în stil Boulle, vase de Sèvres și de China, statuete de Saxa, satin, catifele și dantelării, nimic nu lipsea.

Mă plimbam prin apartament, mergând pe urmele nobilelor curioase, care veniseră înaintea mea.

Au intrat într-o cameră tapisată cu brocart de Persia, și eram gata să intru după ele, când le-am văzut ieșind aproape imediat, zâmbind și părând rușinate de această nouă curiozitate. În acel moment îmi doream cu atât mai mult să pătrund în odaia cu pricina. Era camera de toaletă, împodobită până în cele mai mici amănunte, unde setea de risipă a celei care murise părea să se fi manifestat în toată gloria ei.

Pe o masă mare, lipită de perete, lată de un metru și lungă de doi, străluceau toate comorile lui Aucoc¹ și ale lui Odiot². Era o colecție minunată, și nici unul dintre acele nenumărate obiecte splendide, atât de necesare toaletei unei femei precum cea la care ne aflam, nu era făcut din alt metal decât aur și argint. Și, totuși, o astfel de colecție nu se putuse aduna decât treptat, nefiind întregită de o singură iubire.

Pe mine, care nu mă impresiona spectacolul camerei de toaletă a unei femei întreținute, mă amuza să examinez detaliile de orice fel, și așa s-a făcut că am observat cum toate aceste ustensile minunate cizelate erau marcate cu inițiale și coroane diferite.

Priveam toate aceste obiecte, fiecare dintre ele întruchipând pentru mine imaginea unei forme de prostituție a acestei sărmene fete, și îmi spuneam că Dumnezeu fusese îndurător cu ea pentru că nu îngăduise să ajungă la pedeapsa obișnuită și o lăsase să moară în luxul și frumusețea ei, înainte de bătrânețe, această primă moarte a curtezanelor.

¹ Louis Aucoc (1850–1932), renumit bijutier și aurar francez

² Jean-Baptiste-Claude Odier (1763–1850), argintar francez care lucra în stil neoclasic

Într-adevăr, ce poate fi mai jalnic decât viciul îmbătrânit, mai cu seamă la femeie? Este lipsit de orice demnitate și nu mai trezește nici un interes. Căința veșnică, provocată nu de drumul greșit pe care au apucat-o, ci de înșelătoarele socoteli pe care și le-au făcut, precum și de proasta folosire a banilor, este unul dintre cele mai triste lucruri ce pot fi imaginate. Am cunoscut o bătrână curtezană căreia nu-i mai rămăsese din trecutul ei decât o față, care, după spusele contemporanilor, era aproape la fel de frumoasă, pe cât fusese și maică-sa. Sărmana copilă, căreia mama nu-i spusese niciodată „ești fiica mea” decât pentru a-i porunci să-i îngrijească bătrânețile, așa cum ea îi purtase de grijă pe când era mică, această biată creatură pe nume Louise, supunându-se mamei, se prostitua împotriva voinței sale, fără entuziasm, fără plăcere, ca și cum ar fi făcut o meserie, dacă cineva s-ar fi gândit s-o învețe vreuna.

Permanent înconjurată de desfrâu, un desfrâu timpuriu, hrănit și de veșnica stare bolnăvicioasă a fetei, se stinsese în ea capacitatea de a înțelege ce e rău și ce e bine, cu care poate că Dumnezeu o înzestrase, dar nimănui nu îi trecuse prin cap să i-o cultive.

Îmi voi aminti întotdeauna de această copilă care trecea pe bulevarde, aproape în fiecare zi, la aceeași oră. Mama sa îi era alături de fiecare dată, conștiincioasă ca o mamă adevărată care și-ar fi însoțit adevărata fiică. Pe vremea aceea eram tinerel și gata să accept morala ușuratică a secolului meu. Îmi

amintesc totuși că spectacolul acestei supravegheri revoltătoare îmi trezea disprețul și dezgustul.

Adăugați la aceasta faptul că niciodată pe chipul vreunei fecioare nu a existat un asemenea sentiment de nevinovăție, o asemenea expresie de suferință melancolică.

Ai fi zis că este imaginea Resemnării.

Într-o zi, chipul fetei s-a luminat. În plin desfrâu, pe care chiar mama ei îl organiza, păcătoasa a simțit că Dumnezeu îi îngăduia un moment de fericire. Și, până la urmă, de ce Dumnezeu, care o făcuse lipsită de putere, ar fi lăsat-o fără nici o mângâiere, zdrobită de povara dureroasă a vieții ei? Așadar, într-o zi, și-a dat seama că era însărcinată, și tot ce mai rămăsese curat în ființa ei a tresărit de bucurie. Sufletul are cotloane ciudate. Louise a alergat să-și dea mamei sale vestea care o făcea atât de fericită. E rușinos să spunem asta, dar nu facem aici apologia imoralității născute din plăcere, ci relatăm un fapt adevărat, pe care poate ar fi mai bine să-l ascundem, dacă nu am crede că, din când în când, este necesar să dezvăluim martiriul acestor ființe pe care le condamnăm fără să le ascultăm, pe care le disprețuim fără să le judecăm; este rușinos, repet, dar mama i-a răspuns fiicei că abia dacă aveau de ajuns pentru ele două și că n-ar fi avut de ajuns pentru trei; că astfel de copii doar te încurcă, iar o sarcină înseamnă timp pierdut...

A doua zi, o moașă, despre care vom spune doar că era o prietenă a mamei, a venit s-o consulte pe

Louise, care a zăcut la pat câteva zile și s-a sculat apoi mai palidă și mai slăbită decât înainte.

Trei luni mai târziu, un bărbat înduioșat de soarta fetei s-a dăruit vindecării ei sufletești și trupești; dar ultimul șoc fusese atât de violent, încât Louise a murit din cauza complicațiilor apărute după ce se lepădase de prunc.

Mama ei trăiește și astăzi: cum e posibil? Numai Dumnezeu știe.

Mi-am reamintit povestea în timp ce admiram serviciile de toaletă din argint sau din aur și, după câte se pare, petrecusem ceva timp reflectând, căci, în tot apartamentul, nu mă mai aflam decât eu și un paznic, care, din pragul ușii, mă observa cu mare atenție, ca nu cumva să șterpelesc ceva.

M-am apropiat de omul acela cumsecade, căruia îi stârneam o serioasă îngrijorare.

– Domnule, i-am zis, ai putea să-mi spui numele persoanei care a locuit aici?

– Domnișoara Marguerite Gautier.

Cunoșteam fata și după nume, și din vedere.

– Cum, îi spun paznicului, a murit Marguerite Gautier?

– Da, domnule.

– Și când s-a întâmplat?

– Acum trei săptămâni, cred.

– Și de ce se poate vizita apartamentul?

– Creditorii s-au gândit că acest lucru nu putea decât să crească valoarea vânzării. Cumpărătorii pot

vedea dinainte efectul pe care îl au stofele și mobilele; înțelegeți, asta îi va încuraja să cumpere.

- Deci, avea datorii?
- Oh! O grămadă, domnule.
- Dar vânzarea o să acopere datoriile?
- Chiar o să le depășească.
- Și atunci câștigul cui o să-i revină?
- Familiei.
- Are, așadar, o familie?
- După cât se pare, da.
- Mulțumesc, domnule.

Liniștit în privința intențiilor mele, paznicul m-a salutat, și eu am plecat.

„Sărmana fată“, îmi ziceam întorcându-mă acasă, „trebuie să fi avut o moarte foarte tristă, căci, în lumea ei, nu ai prieteni decât cu condiția să-ți meargă bine“. Și, fără să vreau, soarta lui Marguerite Gautier m-a înduioșat.

Poate că multora le va părea ridicol, dar eu am o îngăduință fără margini pentru curtezane, și nici măcar nu-mi dau osteneala să văd de unde mi se trage înțelegerea asta.

Într-o zi, când mă duceam la prefectură să-mi ridic un pașaport, am văzut, pe una dintre străzile laterale, cum doi jandarmi duceau cu ei o tânără. Nu știu ce făcuse fata. Tot ce pot să spun este că plângea în hohote, strângând la piept un prunc de câteva luni, de care, arestată fiind, trebuia să se despartă. Din acea zi n-am mai putut să disprețuiesc o femeie de la prima privire.

II

Licitația era fixată pentru ziua de 16.

Între vizite și vânzare, fusese lăsată o zi liberă, pentru a da timp tapițerilor să scoată draperiile, perdelele etc.

La acel moment, tocmai mă întorsesem dintr-o călătorie. Era, deci, destul de firesc să nu fi aflat de moartea lui Marguerite, ca pe una dintre acele vești importante pe care prietenii le comunică întotdeauna celui care se întoarce în capitală. Marguerite era frumoasă, dar, pe cât de zgomotoasă este viața râvnită a acestor femei, pe atât de tăcută este moartea lor. Sunt la fel ca soarele care uneori apune la fel cum răsare, fără strălucire. Moartea lor, atunci când mor de tinere, o află toți iubii în același timp, și asta pentru că la Paris aproape toți amanții unei celebre curtezane se învârtesc în același cerc. Își mai povestesc câteva amintiri despre ea, și apoi viața tuturor merge mai departe, fără ca incidentul s-o tulbure măcar cu o lacrimă.